

Костенко Оксана Миколаївна
аспірант Дніпропетровського
державного університету внутрішніх справ

ПРОЦЕДУРА ПОЗАСУДОВОГО ОСКАРЖЕННЯ ПОРУШЕНЬ У СФЕРІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

Дотримання учасниками принципів проведення закупівель неможливе без дієвого механізму оскарження протиправних дій та поновлення порушених прав.

В Україні судова влада наділена широкими повноваженнями, і тому будь-яке порушення права може бути оскаржене до суду. Однак судовий розгляд, пов'язаний зі значними витратами часу, що призводить до його фактичної неефективності у випадках, коли необхідно отримати (надати) товари, послуги чи роботи у конкретний термін.

Таким чином, виникає необхідність в спеціальній процедурі оскарження, яка забезпечить ефективний та своєчасний захист прав учасників закупівлі.

Статтею 18 Закону України «Про публічні закупівлі» передбачена наступна процедура оскарження: скарга до органу оскарження подається фізичною чи юридичною особою, інтереси якої порушено; у формі електронного документа через електронну систему закупівель, скарга розглядається 15 робочих днів та виноситься відповідне рішення [1].

У разі якщо скаргу задоволено повністю або частково, вона повинна містити зобов'язання усунення замовником порушення процедури закупівлі та/або відновлення процедури закупівлі з моменту попереднього законного рішення чи правомірної дії замовника.

Згідно ст. 27 Кодексу адміністративного судочинства України: адміністративні справи з приводу оскарження рішень Антимонопольного комітету України з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель вирішуються окружним адміністративним судом, територіальна юрисдикція якого поширюється на місто Київ [2].

Згідно річного звіту Антимонопольного комітету України за 2016 рік, затвердженого Розпорядженням Антимонопольного комітету України від 14.03.2017 № 2-рп. В 2016 р. надійшло 1 846 скарга, з яких з оплатою – 977 [3].

Слід погодитися з висновками авторів «Пропозиції щодо оптимізації механізму оскарження» щодо необхідності створення механізму подачі скарги, який дозволяє фільтрувати неоплачені скарги, що призведе до підвищення ефективності роботи колегії Антимонопольного комітету України

Також згідно статистичного дослідження вибірки проведеної авторами «Пропозиції щодо оптимізації механізму оскарження» існує залежність між

ймовірністю оскарження та сумою закупівлі, що свідчить про необхідність зміни схеми оплати скарги з фіксованої на диференційовану, також виникає розглянути можливість застосування депозиту, оскільки цей інструмент спеціально розроблений для зменшення кількості недобросовісних скарг, які затягують та блокують публічні закупівлі [4].

Про неефективність процедури оскарження зазначає і А.О. Олефір: «адміністративне оскарження до АМКУ процедур закупівель за задумом законодавця мало б стати основним, але так не сталося, у тому числі через такі вади самого механізму оскарження: висока плата; поверховий розгляд справи (проводиться під час одного засідання, суб'єкт оскарження обмежений у можливості збирати докази)» [5].

В свою чергу О.О. Підмогильний радить суб'єктам оскарження не забувати й про більш доступні варіанти захисту порушених прав та інтересів. Зокрема, результати торгів учасник є можливість оскаржити шляхом інформування про порушення правоохоронні органи — прокуратуру, Міністерство внутрішніх справ України, Службу безпеки України, що в межах власних повноважень виявляють та перешкоджають порушенням та зловживанням в економічній сфері. [6; С. 145].

Однак актуальною проблемою сьогодення залишається відсутність повноважень у Антимонопольного комітету України щодо поновлення порушених або оспорюваних прав учасників закупівель, тобто виявляючи порушення процедури закупівель орган оскарження не гарантує учаснику закупівель поновлення його порушених прав, а лише повертає його в попереднє становище, яке існувало до порушення його прав. Отже, основним недоліком у процедурі оскарження є те, що орган оскарження позбавлений повноважень зобов'язати замовника вчинити певну дію позитивного характеру, наприклад оголосити переможця, дискваліфікувати учасника закупівлі, який зловживає своїми правами, усунути дискримінаційні вимоги у тендерній документації. Тому, на теперішній час учасники закупівель не завжди подають скарги до Антимонопольного комітету України, оскільки після оголошення результатів оскарження торги можуть взагалі не відбутися, і в цьому випадку скаргнику не повертаються кошти сплачені за скаргу та не компенсується час втрачений на оскарження.

Підводячи підсумок важливо наголосити, що нашу думку, для підвищення ефективності процедури оскарження слід розширити повноваження органу оскарження, а саме надати повноваження щодо поновлення порушених прав, переглянути схему оплати скарги, удосконалити процедуру подання скарги, при цьому, звичайно необхідно компенсувати збільшений об'єм роботи за допомогою збільшення штату колеги Антимонопольного комітету України.

1. Про публічні закупівлі: Закон України від 25 грудня 2015 р. № 922-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 9. – Ст. 89.

2. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 року № 2747 -

IV // Відомості Верховної Ради України. - 2005. - № 35-36, № 37. - Ст. 446.

3. Річний звіт Антимонопольного комітету України за 2016 рік від 14.03.2017 № 2-рп //Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.amc.gov.ua/amku/doccatalog/document?id=133712&>

4. Н.Шаповал, О.Грибановський Пропозиції щодо оптимізації механізму оскарження//Електронний ресурс. – Режим доступу: https://drive.google.com/file/d/1MmI6lD7xEAGpl0OPMhj_T5jJX1MfuPYy/view

5. Олефір А. О. Правозастосовні проблеми публічних закупівель як механізму інвестування / А. О. Олефір. // Теорія і практика правознавства. електрон. наук. фахове вид. 2016. Вип. 1 (9). URL: <http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/64237>

6. Підмогильний О. О. Механізми та порядок оскарження порушень у сфері державних закупівель в Україні / О. О. Підмогильний // Економіка та держава. - 2012. - № 5. - С. 144-147.

Крюченко Юлія Юріївна,
викладач кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін
юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОВОЛОДІННЯ ОРАТОРСЬКИМ МИСТЕЦТВОМ ЯК ЗАПОРУКА УСПІШНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЮРИСТА

Історія ораторського мистецтва сягає часів Давньої Греції, коли судовий процес, в його сучасному розумінні, тільки починав формуватися, а дар переконання міг врятувати обвинуваченого від суворого вироку суду. На сучасному етапі оволодіння ораторським мистецтвом не втратило своєї необхідності та актуальності, а, навпаки, здобуло розповсюдженості та попиту, особливо серед майбутніх фахівців юридичної галузі. Сучасний юрист має вміти правильно та точно висловити свою позицію, адже в своїй професійній діяльності йому щодня доводиться взаємодіяти з великою кількістю людей (клієнти, працівники суду, прокуратури та ін.). З кожним співрозмовником необхідно налагодити контакт, зуміти коректно донести свою думку, налаштувати на плідну співпрацю, щоб досягти поставленої мети [2].

На особливу увагу в професійній діяльності юриста заслуговує підготовка та проголошення судової промови. Мистецтво судового красномовства полягає в умінні побудувати промову так, щоб звернути увагу суддів та трибунати її протягом усієї промови, у здатності об'єктивно проаналізувати обставини справи, надати психологічний аналіз особистості, побудувати систему доказів та здійснити правові висновки.

Дослідники визначають, що основною функцією судового красномовства є вплив, тому досвідчений судовий оратор протягом промови намагається